

Zákon o malých podnikoch (Small Business Act – SBA) je hlavnou iniciatívou politiky EÚ zameranej na malé a stredné podniky tvorenej desiatimi zásadami, ktorými by sa malo riadiť vypracúvanie a vykonávanie politik v Európskej únii a v jej členských štátoch. Tieto zásady sú podstatné pre vypracovanie informačných prehľadov. V prvom oddiele sa opisuje význam a štruktúra malých a stredných podnikov v danej krajine. Oddiely 2 a 3 obsahujú analýzu pozície krajiny pre každú zo zásad zákona o malých podnikoch v porovnaní s priemerom EÚ, kým v oddiele 4 sa nachádza prehľad politického vývoja v súvislosti s týmito zásadami a v oddiele 5 sú opísané príklady osvedčených postupov. Informačné prehľady pre jednotlivé krajiny umožňujú sledovať vykonávanie zákona o malých podnikoch na vnútroštátnej úrovni. Informačné prehľady zákona o malých podnikoch však nie sú jedinými nástrojmi. Nepredstavujú komplexné hodnotenie politik členských štátov a mali by sa považovať skôr za **doplňok** existujúcich vnútroštátnych publikácií ako za ich **náhradu**. Prv ako si prečítate tento informačný prehľad zákona o malých podnikoch, pozrite si najprv poznámku o metodológii.

Informácie o výkone všetkých krajín zúčastnených na tejto úlohe, ako aj informačné prehľady o každej krajine sa nachádzajú na stránke:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

1. Malé a stredné podniky na Slovensku – základné údaje

základné údaje, nefinančná podniková ekonomika, 2008, odhady

	Podniky			Zamestnanosť			Pridaná hodnota		
	Slovensko		EU-27	Slovensko		EU-27	Slovensko		EU-27
	Počet	Podiel	Podiel	Počet	Podiel	Podiel	Mld. €	Podiel	Podiel
Mikro	42 230	76,1 %	91,8 %	150 746	14,8 %	29,7 %	4	13,3 %	21,0 %
Malé	10 577	19,1 %	6,9 %	179 482	17,6 %	20,7 %	4	15,0 %	18,9 %
Stredné	2 178	3,9 %	1,1 %	234 273	23,0 %	17,0 %	5	18,1 %	18,0 %
MSP	54 985	99,1 %	99,8 %	564 501	55,4 %	67,4 %	12	46,5 %	57,9 %
Veľké	527	0,9 %	0,2 %	453 723	44,6 %	32,6 %	14	53,5 %	42,1 %
Spolu	55 512	100,0 %	100,0 %	1 018 224	100,0 %	100,0 %	26	100,0 %	100,0 %

Údaje sa týkajú nefinančnej podnikovej ekonomiky (NACE C-I, K).

Odhady vytvoril EIM Business and Policy Research na základe štatistických údajov Eurostatu o štruktúrovanom podnikaní z roku 2006.

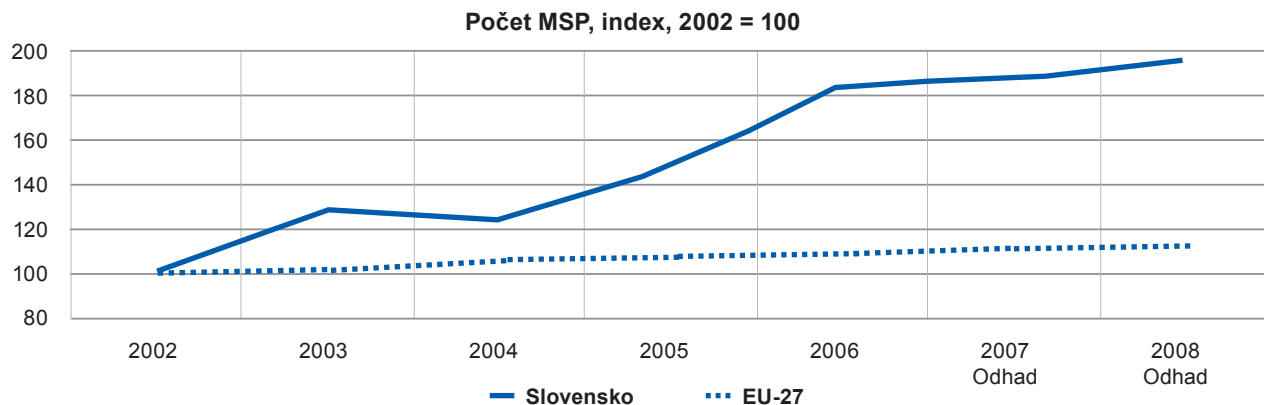
Sektor malých a stredných podnikov¹ v Slovenskej republike² má v porovnaní s priemerom v EÚ relatívne rozsiahlu štruktúru s vyšším podielom stredne veľkých a malých podnikov a podstatne nižším percentom mikropodnikov (76 % na Slovensku oproti 92 % v EÚ).

Podiel malých a stredných podnikov na celkovom hospodárstve Slovenska, meraný podľa pridanej hodnoty (47 %), je z hľadiska EÚ malý.

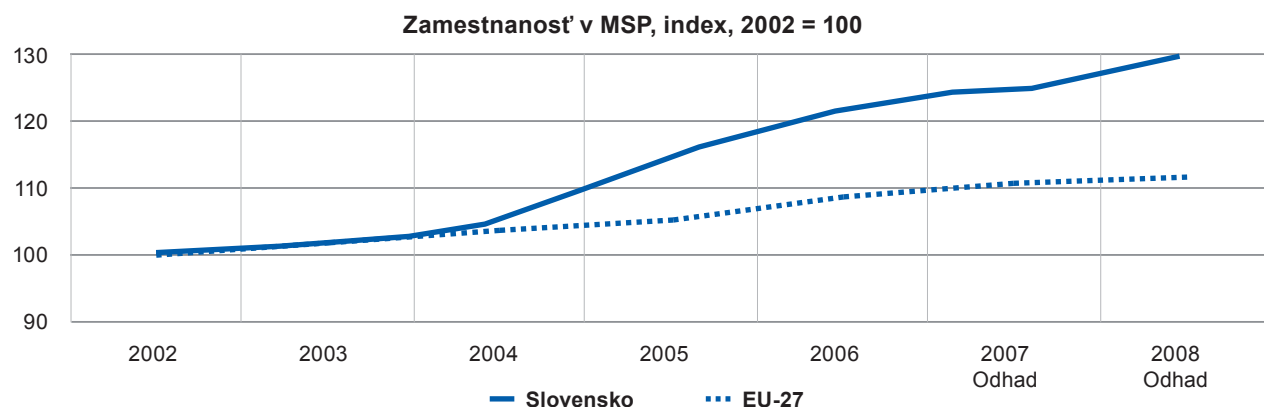
Malé a stredné podniky na Slovensku v priemere zohrávajú menej dôležitú úlohu v miestnej ekonomike ako ich európske náprotivky: Podiel malých a stredných podnikov na zamestnanosti na Slovensku (55 %) je hlboko pod európskym priemerom (67 %). V triede malých a stredných podnikov len skupina stredne veľkých firiem zlomila tento trend, keďže je zodpovedná za 23 % pracovných síl v súkromnom sektore, v porovnaní so 17 %, čo je priemer v EÚ.

¹ Údaje v tabuľke, ktoré zahŕňajú údaje na národnej úrovni a tiež EÚ-27, boli odvodené z údajov Eurostat SBS z roku 2006 na základe odhadu a aktuálnej metodológie vytvorenej prostredníctvom výskumu obchodu a politiky EIM. Viac informácií nájdete v metodologickej poznámke k tomuto prehľadu. Výhodou použitia údajov Eurostatu je, že štatistiky z rôznych krajín sú harmonizované a porovnateľné medzi krajinami. Nevýhodou je, že v niektorých krajinách sa tieto údaje líšia od údajov vydaných národnými orgánmi.

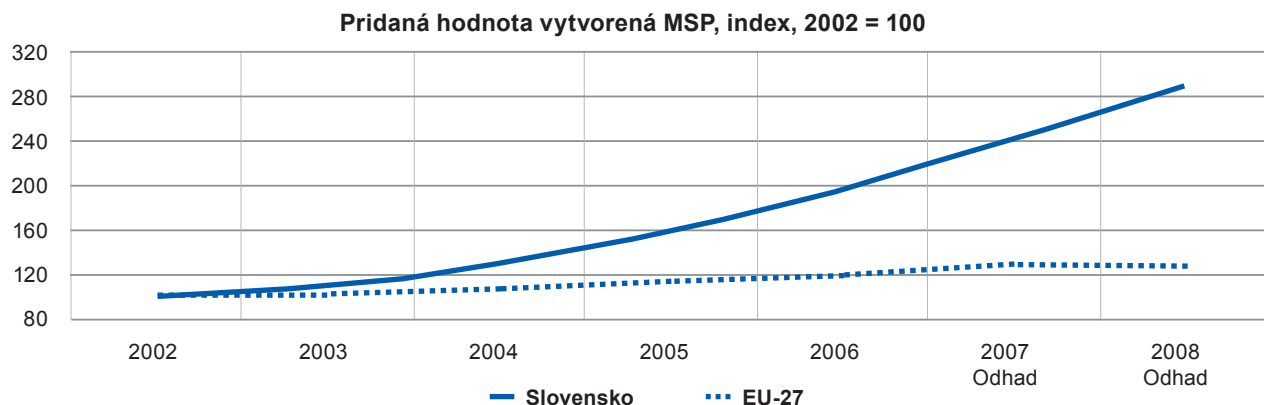
² Príkladom vyššie uvedenej nevýhody je skutočnosť, že podľa slovenského člena v sieti INSMES, ktorý má kontakt so Slovenským štatistickým úradom, počet MSP by mal byť dvakrát vyšší ako údaje zverejnené Eurostatom, ktoré boli použité v tejto tabuľke.

Od roku 2002 do roku 2008 vzrástol počet podnikov na 94 %, čo je podstatne vyššie ako priemerný nárast v EÚ (13 %).

V rovnakom čase zamestnanosť v malých a stredných podnikoch nasledovala podobný, i keď menej prudký trend, keď vzrástla o 29 % v porovnaní s 12 % v EÚ.

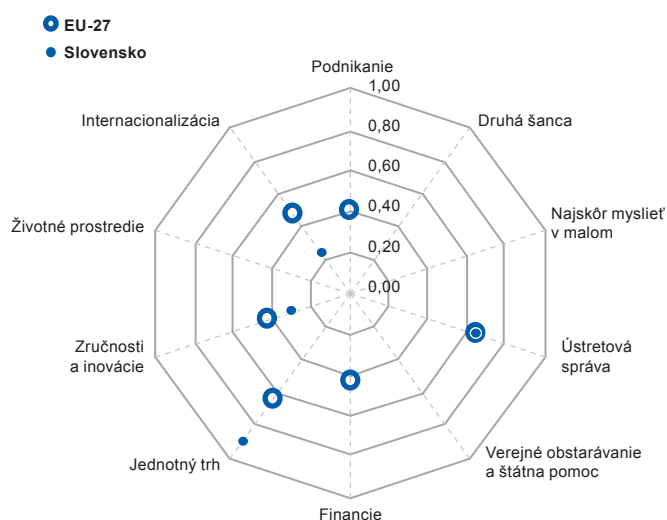

Od roku 2002 do roku 2008 významne vzrástla pridaná hodnota vytvorená malými a strednými podnikmi, v trojročnom intervale sa takmer strojnásobila, zatiaľ čo v EÚ to bolo v priemere o 28 %.

2. Profil SBA na Slovensku

Táto časť predstavuje rôzne princípy SBA a porovnáva údaje zo Slovenska s priemerom európskej 27-čky. Analýza rozlišuje dva typy ukazovateľov: ukazovatele, ktoré sa použili na výpočet bodového hodnotenia každého princípu SBA, a okrem toho niekoľko ukazovateľov, ktoré poskytujú zaujímavé informácie, ale nepokrývajú dostatok krajín, aby boli zahrnuté do výpočtu. Ako je zrejme z grafu, bodové hodnotenie krajiny je k dispozícii pre tieto princípy SBA: ústretová správa, jednotný trh, zručnosti a inovácie a internacionalizácia. Celkovo sú výsledky zmiešané, v jednej oblasti sú nad priemerom (jednotný trh), v druhej oblasti (ústretová správa) sú výsledky rovnaké a v ostatných častiach SBA sú výsledky Slovenska hlboko pod priemerom. Pre stručný metodologický opis pozrite prílohu.

I. Podnikanie

Ako je zrejme z niekoľkých dostupných ukazovateľov v tejto časti SBA, výkon Slovenska je dôsledne v súlade s priemerom v EÚ.

To znamená, že 20 % Slovákov (a 30 % Európanov) sa chce stať samostatne zárobkovo činnou osobou a približne rovnaký podiel denných študentov začalo navštevovať kurzy pre začatie podnikania. Rovnako ako v EÚ približne polovica občanov súhlasí, že škola im pomohla vytvoriť podnikateľský postoj a približne 61 % podnikateľov začalo podnikat', pretože našli príležitosť na trhu. Rovnako ako v iných krajinách v EÚ (v priemere) je na Slovensku 1 zo 4 dospelých podnikateľ.

II. Druhá šanca

Dostupné ukazovatele v tejto oblasti SBA odhaľujú zmiešaný obraz.

Postoj spoločnosti k neúspechu je pre podnikateľov, ktorí sa snažia o nový začiatok, povzbudivý (81 % Slovákov súhlasí, že podnikatelia, ktorí zbankrotovali, by mali dostať druhú šancu); pri porovnaní sú rámcové podmienky pre likvidáciu podniku dlhšie (4 roky na Slovensku oproti v priemere 2 rokov v EÚ) a nákladnejšie (18 % obchodného majetku oproti 10 % v EÚ).

III. Najskôr myslieť v malom

Všetky tri ukazovatele v tejto oblasti poskytujú nič nedokazujúce výsledky. Na jednej strane asi polovica malých a stredných podnikov na Slovensku hlási problémy s administratívnymi nariadeniami (oproti 33 % v EÚ), čas požadovaný na splnenie administratívnych povinností dosahuje až 12 % z celkového pracovného času malých a stredných podnikov na Slovensku (7 % v EÚ). Napriek týmto výsledkom slovenské malé a stredné podniky preukazujú podobný stupeň podpory súčasných nariadení ako ich náprotivky v EÚ (34 %).

IV. Ústretová správa

Celkovo sú dostupné údaje pre tento princíp SBA na Slovensku v súlade s priemerom európskej 27-čky.

Väčšinu ukazovateľov v tejto časti Slovensko buď prekračuje, alebo je minimálne na úrovni EÚ. Podmienky pre začatie³ a podmienky pracovného trhu sú porovnateľne priaznivejšie pre podniky. Zaregistrovať majetok je pomerne jednoduché, pokiaľ ide o náklady (0,1 % hodnoty majetku vs. 4,5 % v EÚ) a počet požadovaných administratívnych úkonov (3 na Slovensku a 5 v EÚ).

Napriek tomu sú tieto pozitívne výsledky zrušené podpriemernými výsledkami v dvoch ďalších oblastiach: vyššie náklady na uzatvorenie zmlúv (26 % nároku na Slovensku oproti 20 % v EÚ) a znížená dostupnosť elektronickej verejnej správy (e-Governmentu) na Slovensku, kde sa iba 35 % základných služieb poskytuje online.

³ Na Slovensku trvá začatie podnikania 16 dní, zatiaľ čo v EÚ-27 je to v priemere 17 dní (zdroj: Svetová banka podnikania, 2008). Treba povedať, že tieto údaje sa líšia od príslušných údajov získaných priamo od členských štátov v rámci lisabonského procesu, podľa ktorých tento proces na Slovensku trvá 14 dní (korešponduje to s priemerom 8-9 dní v EÚ-27).

V. Verejné obstarávanie a štátna pomoc

Jediný dostupný ukazovateľ v tejto časti meria podiel celkovej štátnej pomoci venovanej MSP a radí sa pod priemer EÚ (5 % na Slovensku a 10,6 % v EÚ).

VI. Financie

Ukazovatele, ktoré existujú pre túto časť MSP, ukazujú odlišné, nepresvedčivé výsledky. Niektoré sú nad priemerom, napr. sila zákonných práv dlžníkov a veriteľov alebo priemerné omeškanie platieb (10 dní oproti 16 v EÚ), iné sú pod priemerom. Omeškanie s platbami zahŕňa podiel MSP, ktoré majú problémy s prístupom k financiám (27 % oproti 21 % v EÚ), podiel štrukturálnych fondov vyčlenených pre podnikanie (4 % oproti 9,5 % v EÚ) a podiel stratených platieb na celkovom obrate (3 %).

Zvyšné ukazovatele sú v súlade s priemerom EÚ.

VII. Jednotný trh

V tejto časti dosahuje Slovensko pozitívne výsledky všetkých ukazovateľov. Premenné, ktoré merajú (1) omeškanie a (2) stupeň prenesenia smerníc o jednotnom trhu na Slovensku sú nižšie a vyššie, ako je priemerná úroveň v EÚ. Obchodovanie s členskými štátmi je tiež nad priemerom, keďže 72 % dovozu sa deje na vnútornom trhu, v porovnaní s priemerne 67 % v iných krajinách EÚ.

VIII. Zručnosti a inovácie

Celkovo sú dostupné údaje pre tento princíp SBA na Slovensku pod priemerom európskej 27-čky.

Jediný ukazovateľ, ktorý definuje tento trend meria používanie e-learningových aplikácií na školenie a vzdelávanie zamestnancov (48 % na Slovensku a 29 % v EÚ). Zvyšok údajov je buď na rovnakej úrovni (podiel MSP zavádzajúcich nové produkty a obrat vytvorený týmito novými produktmi), alebo pod priemerom EÚ. Zahŕňa to zvyšné ukazovatele týkajúce sa inovácií a technológií, ako je podiel MSP, ktoré používajú domáce inovácie (18 % oproti 30 % v EÚ), percento inovatívnych MSP spolupracujúcich s ostatnými (7 % oproti 11 %), používanie internetových aplikácií na nákup alebo predaj produktov online.

IX. Životné prostredie

Dva ukazovatele v tejto časti dosahujú podpriemerné výsledky. 3 % slovenských MSP má teda komplexné energetické úsporné systémy (4,3 % v EÚ) a iba 15 % v porovnaní s európskym priemerom 28 % používa jednoduché opatrenia na úsporu energie.

X. Internacionalizácia

Celkovo sú dostupné ukazovatele pre tento princíp SBA pod priemerom európskej 27-čky.

Údaje dokazujú, že na Slovensku trvá vývoz (25 dní) alebo dovoz (25 dní) dvakrát dlhšie ako v EÚ (11 dní vývoz, 14 dní dovoz). Napriek týmto dosť nepriaznivým administratívnym podmienkam je skutočná internacionalizácia na rovnakej úrovni ako priemer EÚ, pokiaľ ide o podiel MSP na dovoze (39 %) alebo vývoze (27 %)⁴. Iba v prípade MSP investujúcich v zahraničí (1 % oproti 3,68 % v EÚ) je plnenie podpriemerné.

⁴ Treba poznamenať, že uvedené údaje vychádzajú zo štúdie generálneho riaditeľstva pre podnikanie a priemysel s názvom „Internationalizácia MSP“, vychádzajú z jedinej štúdie a majú skôr obmedzenú vzorku.

3. Slovensko: pokrok pri implementácii SBA

Táto časť predstavuje neoficiálne dôkazy o vývoji jednotlivých ukazovateľov v rôznych oblastiach SBA. Rovnako ako v iných krajinách nie je vzhľadom na nedostatok údajov možné na všeobecnejšej úrovni poskytnúť všeobecné hodnotenie o pokroku, ktorý Slovensko urobilo v oblastiach SBA.

I. Podnikanie

Len veľmi málo ukazovateľov časového radu, ktoré existujú pre túto oblasť SBA na Slovensku, ukazujú zlepšenie v čase. Napríklad miera obchodného podielu, ktorá sa definuje ako počet podnikateľov v súkromnom sektore vo vzťahu k celkovej pracovnej sile, zaznamenala stály nárast z 0,07 v roku 2002 na 0,11 v roku 2007. Okrem toho podiel občanov, ktorí začali podnikat', pretože sa im naskytla príležitosť (podnikanie ako príležitosť) sa takmer zdvojnásobil z 33 % v roku 2004 na 61 % v roku 2007.

II. Druhá šanca

V oblasti druhej šance dva existujúce ukazovatele dokazujú skôr stagnujúci obraz. Zatiaľ čo náklady na likvidáciu podniku zostali v rokoch 2004 až 2009 na rovnakej úrovni (18 % z hodnoty majetku), čas potrebný na administratívne postupy pri ukončení podnikania sa v rovnakom časovom rozpätí mierne znížil z 4,8 na 4 roky. Napriek tomu zostáva vysoko nad priemerom EÚ o 2 roky.

III. Najskôr myslieť v malom

Pre tento princíp SBA nie sú na Slovensku k dispozícii žiadne časové rady.

IV. Ústretová správa

Ukazovatele v tejto oblasti sa postupom času buď zlepšili, alebo zostali nezmenené. Najmä počiatkové podmienky merané podľa času a nákladov potrebných na začatie podnikania sa výrazne zlepšili od roku 2004 do roku 2009. Ukazovatele na meranie rôznych administratívnych podmienok pre podnikanie na Slovensku (náklady, počet dní a postupy na zaregistrovanie majetku alebo dostupnosť elektronickej verejnej správy) ukazujú rovnaké pozitívne trendy.

Zvyšné premenné, ktoré merajú flexibilitu podmienok na pracovnom trhu (pravidlá pre nábor pracovníkov, flexibilita neštandardného pracovného času, pravidlá pri prepúšťaní pracovníkov) preukazujú stagnujúci trend.

V. Verejné obstarávanie a štátna pomoc

Iba jeden časový rad, t. j. podiel celkovej štátnej pomoci určenej pre MSP, existuje v tejto časti na Slovensku. Postupom času sa ukázalo, že v tejto oblasti je nestály trend s množstvom vzostupov a pádov, ktorý sa ustálil až v roku 2007 (5 %) na približne rovnakej úrovni, na ktorej začal v roku 2000 (4 %).

VI. Financie

Tento ukazovateľ, ktorý existuje pre oblasť SBA, nevytvára konzistentný obraz. Niektoré v priebehu času zostali takmer nezmenené, napr. investície rizikového kapitálu (súvisiace s HDP v krajine) v ranom štádiu a v rozvinutom podnikaní alebo posilnenie zákonných práv dlžníkov a veriteľov.

Jediný ukazovateľ vykazujúci vzostupný trend je ukazovateľ merania hĺbky dostupných informácií o úveroch prostredníctvom verejných a súkromných zoznamov.

Ostatné ukazovatele vykazujú menej pozitívny trend: rozsah záruk pre MSP na Slovensku sa znížil z 0,09 % HDP v roku 2003 na 0,07 % v roku 2007. Podobne sa zvýšil aj podiel stratených platieb na celkovom obrate z 2,8 % v roku 2007 na 2,5 % v roku 2009.

VII. Jednotný trh

V časti pre jednotný trh zostal nezmenený jeden ukazovateľ – podiel vývozu do EÚ z celkového vývozu, zatiaľ čo podiel dovozu z EÚ z celkového dovozu sa znížil.

VIII. Zručnosti a inovácie

V prvej časti politiky v oblasti SBA – zručnosti, sa počet MSP na Slovensku, ktoré používajú e-learningové aplikácie na školenia a vzdelávanie zamestnancov, výrazne zvýšil z 27 % v roku 2004 na 48 % v roku 2009.

V oblasti inovácií sa podiel MSP v domácich inováciách zvýšil z 12 % v roku 2004 na 18 % v roku 2006 a podiel MSP v inovatívnej činnosti nasledoval podobným spôsobom.

Pokiaľ ide o absorpciu IT, viac slovenských MSP kupuje výrobky on-line (9 % v roku 2008 oproti 3 % v roku 2004), ale relatívne málo podnikov prijíma online objednávky od klientov (7 % v roku 2005 a 5 % v roku 2008).

IX. Životné prostredie

Pre tento princíp SBA nie sú na Slovensku k dispozícii žiadne časové rady.

X. Internacionalizácia

V tejto oblasti zostali rámcové podmienky pre internacionalizáciu, merané počtom dní požadovaných na dovoz alebo vývoz, v priebehu času, naďalej na vysokej, nadpriemernej úrovni.

4. Vývoj politiky od 2007 do 2009

V rokoch 2007 až 2009 začalo Slovensko činnosť v oblastiach SBA. Niektoré činnosti môžu spadať pod viac ako jeden princíp SBA. Každé opatrenie je však spomenuté iba raz. Vždy, keď politiky prichádzajú v balíkoch, napr. balík všeobecných reforiem, príslušné prvky sú začlenené iba do najlogickejšej zásady SBA. Tento vývoj politiky je najdôležitejší:

I. Podnikanie

Ako opatrenie na zmiernenie vplyvu finančnej krízy na MSP vláda od 1. júla 2009 zvýšila prah pre registráciu DPH z 35 000 EUR na 49 790 EUR.

Od roku 2009 nový zákon č. 184/2009 o odbornom vzdelávaní dáva možnosť súkromným firmám podporovať odborné školy a ovplyvňovať ich učebné plány s cieľom lepšie odzrkadliť potreby na pracovnom trhu a poskytnúť základ pre podnikanie. Zákon vytvára možnosti silnejšie prepojiť obsah vzdelávania a potreby pracovného trhu, najmä prostredníctvom účasti zamestnávateľov na odbornom vzdelávaní na úrovni stredných odborných škôl a školských zariadení a tým aj zvyšovaní zamestnanosti a zlepšovaní vedomostnej spoločnosti.

V posledných rokoch sa jednou z priorít v rámci učebných plánov stala podpora rozvoja podnikateľských zručností a nadobúdanie základných vedomostí o podnikaní a hospodárstve na úrovni stredných škôl. Ministerstvo školstva začlenilo túto problematiku do štátnych vzdelávacích programov vytvorením voliteľných predmetov pre všetky skupiny študentov. Na základe kompetencií vyplývajúcich zo zákona o vzdelávaní musia stredné školy začleniť túto problematiku do školských vzdelávacích programov do septembra 2009.

II. Druhá šanca

Zákon o konkurze a reštrukturalizácii, ktorý je v platnosti od roku 2006 začlenil tieto hlavné výzvy: procesné práva konkurzných veriteľov sú výrazne presadzované, celková úloha súdov je znížená a celý proces zjednodušený.

III. Najskôr myslieť v malom

Vplyv štátnych nariadení môže byť pre MSP veľmi obmedzujúci. Boli vypracované a schválené dva dokumenty: Agenda lepšej regulácie v Slovenskej republike a návrh Akčný program znižovania administratívneho zaťaženia podnikania v Slovenskej republike 2007 – 2012. Vyššie uvedený program by mal viesť k definovaniu reálneho cieľa v roku 2009, t. j. o aký podiel by do roku 2012 malo byť znížené administratívne zaťaženie na národnej úrovni. Súčasťou plnenia programu pre lepšiu reguláciu na Slovensku je komplexné hodnotenie administratívneho zaťaženia a prekážok v podnikaní a zamestnanosti, ktoré sa realizuje na základe akčného programu znižovania administratívneho

zaťaženia podnikania v Slovenskej republike od roku 2007 (uznesenie vlády č. 833/2007). V prvej fáze programu budú vytvorené nástroje a podmienky pre meranie administratívneho zaťaženia. V tejto fáze sa pripraví výber právnych predpisov v spolupráci s obchodnými konfederáciami a združeniami vrátane zákonov, ktoré predstavujú najväčšie administratívne zaťaženie pre podnikanie. V druhej fáze programu boli zmapované informačné povinnosti vyplývajúce z identifikovaných právnych nariadení a v súčasnosti sa dokončuje výber týchto informačných povinností. V septembri 2009 boli hodnotené merané administratívne náklady a bolo vyčíslené administratívne zaťaženie.

IV. Ústretová správa

Jednotné kontaktné miesta umožňujú registráciu živnosti, aby podnikatelia mohli začať podnikáť o niekoľko dní. Právnická osoba potrebuje ďalšiu registráciu v obchodnom registri. Prostredníctvom jednotného kontaktného bodu bude možné okrem samotnej registrácie podniku, vykonať daňovú registráciu, oznámenie správe sociálneho zabezpečenia, úradu práce a príslušnej zdravotnej poisťovni.

Operačný program informačná spoločnosť financovaný zo štrukturálnych fondov v rokoch 2007 až 2013 poskytuje podporu činností súvisiacich so zavedením služieb elektronickej verejnej správy (vyčlenených 702 mil. EUR) a širokopásmového internetového prístupu (vyčlenených 96 mil. EUR). Rozvoj elektronických služieb môže zjednodušiť administratívne postupy pre MSP.

Na základe novely č. 358/2007 živnostenského zákona č. 455/1991 poskytuje živnostenský úrad služby jednotného kontaktného miesta v súlade s európskou smernicou o službách. Toto veľmi uľahčuje proces registrácie nových podnikateľov.

V. Verejné obstarávanie a štátna pomoc

Verejné obstarávanie na Slovensku sa reguluje novým zákonom č. 232/2008 o verejnom obstarávaní z júla 2008. Tento právny predpis začleňuje smernice EÚ a zaručuje všetkým zainteresovaným stranám rovnaký prístup, transparentnosť a účinnosť. Úrad pre verejné obstarávanie už spustil portál pre elektronické obstarávanie, vďaka čomu je prístup MSP k verejnému obstarávaniu jednoduchší a efektívnejší.

VI. Financie

Finančná podpora MSP sa orientuje na poskytovanie grantov pre rozvojové činnosti. Okrem toho Operačný program konkurencieschopnosť a hospodársky rast 2007 – 2013 sa zakladá predovšetkým na poskytovaní grantov (vyčlenených 509 mil. EUR).

Prístup MSP ku kapitálu by sa mal zlepšiť prostredníctvom iniciatívy JEREMIE (Spoločné európske zdroje pre malé a stredné podniky), ktorá predstavuje široké portfólio finančných nástrojov, vrátane rizikového kapitálu. V decembri 2008 vláda schválila uznesenie o realizácii iniciatívy JEREMIE EIF na Slovensku. Iniciatíva JEREMIE kombinuje granty z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu so zapožičaným kapitálom a inými zdrojmi financií na podporu tvorby a rozširovania mikro, malých a stredných podnikov ako súčasti regionálnej politiky EÚ. Na to, aby sa zlepšil prístup MSP ku kapitálu, a čiastočne eliminovali negatívne vplyvy súčasnej finančnej krízy, vláda sa rozhodla zvýšiť kapitálový podiel v SZRB – Slovenskej záručnej a rozvojovej banke o 33 mil. EUR. Táto štátna banka podporuje rozvoj podnikateľských aktivít nových a existujúcich podnikateľov poskytovaním záruk, mikropôžičiek a iných podporných programov pre MSP.

VII. Jednotný trh

Zavedenie meny EURO od 1. januára 2009 významne prispelo k zlepšeniu prístupu slovenských MSP na jednotný trh.

VIII. Zručnosti a inovácie

Táto zásada SBA je zahrnutá v niekoľkých dokumentoch politiky, napr.: Inovačná stratégia SR na roky 2007 až 2013, Inovačná politika SR na roky 2006 až 2010, a OPCEG – Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast 2007.

OPCEG poskytuje finančné zdroje (vyčlenených 509 mil. EUR) na inovačné činnosti. OPCEG sa venuje podpore inovatívnych procesov, prenosu nových a environmentálnych technológií, vedomostných výrobných procesoch a rozvoju spoločných služieb podnikania. Podpora sa poskytuje aj činnostiam zameraným na zavádzanie systémov kvality, ochranu duševného vlastníctva a vytváranie akreditačného a certifikačného systému.

Dodatočná podpora inovácií sa poskytuje prostredníctvom Operačného programu výskum a vývoj zavedeného od roku 2007 (vyčlenených 1 209 mil. EUR). Snaží sa o zvýšenie dostupnosti infraštruktúry pre výskum a vývoj a zabezpečenie základných podmienok pre rozvoj výskumu a vývoja, a zvyšovanie konkurencieschopnosti v sektore výskumu a vývoja. Jedným z hlavných cieľov zákona č. 185/2009 Z.z. o stimuloch pre výskum a vývoj a novely zákona o dani z príjmu je pomáhať rozvíjať výskumné a vývojové kapacity v sektore

podnikania a zlepšiť spoluprácu medzi inštitúciami pre výskum a vývoj v obchodnom aj štátnom sektore. Na základe tohto zákona dostávajú podniky od augusta 2009 stimuly pre výskum a vývoj vo forme subvencií zo štátneho rozpočtu a tiež úľavy z dane z príjmu. Podmienkou je vytvoriť v podniku nové pracovisko pre výskum a vývoj alebo rozšíriť pracovisko, ktoré bude aktívne 5 rokov po prijatí stimulu.

IX. Životné prostredie

Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast realizovaný od roku 2007 a financovaný podľa štrukturálnych fondov sa v rámci prioritnej osi 2 Energia (vyčlenených 199 mil. EUR) zameriava na zlepšenie energetickej účinnosti v oblasti výroby energie, prenosu a spotreby, znižovanie energetickej náročnosti priemyslu a spotreby primárnych energetických zdrojov, ako aj zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE). Program sa zameriava na podporu podnikateľských aktivít, ktoré pomôžu znížiť energetickú náročnosť priemyslu a zabezpečiť dostupnosť energie pre podnikateľský sektor, rovnako ako zvýšenie využívania OZE. MSP sa poskytuje podpora v oblasti využitia obnoviteľných a druhotných zdrojov energie.

X. Internacionalizácia

Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (2007) tiež zahŕňa oparenia na podporu internacionalizácie aktivít MSP, najmä marketingové aktivity a účasť na medzinárodných veľtrhoch a výstavách. Zameriava sa na rozvoj činnosti vývozcov na zahraničných trhoch a na zvýšenie využitia exportných príležitostí. Akcie v rámci programu zahŕňajú napríklad aj získavanie marketingových informácií v súvislosti so vstupom na zahraničné trhy, realizáciu štúdií vstupu na tieto trhy, prezentácie firiem na veľtrhoch a výstavách v zahraničí a vytváranie súvisiacich propagačných materiálov.

Eximbanka je štátnou inštitúciou, ktorá poskytuje pôžičky a poisťné produkty vývozcom. V roku 2009 sa rozšírilo portfólio bankových produktov zameraných na výrobnú činnosť MSP na základe cieľov proexportnej politiky Slovenskej republiky 2007 až 2013. Na zmiernenie vplyvu súčasnej finančnej krízy vláda v roku 2009 zvýšila vlastné imanie Eximbanky o 11 mil. EUR. Cieľom bolo zlepšiť schopnosť podpory vývozu MSP.

Vláda sa tiež rozhodla zvýšiť poisťné fondy Eximbanky o 17 mil. EUR. Portfólio produktov divízie poisťní znižuje riziká neplatenia pohľadávok zahraničných kupujúcich v súvislosti s vývoznými úvermi. Navyše novela zákona o EXIMBANKE SR umožňuje podnikom poistiť pohľadávky na domácom trhu pod podmienkou, že poistený klient je aj vývozcom a nepodniká iba na domácich trhoch.

5. Osvedčené postupy

Pre ilustráciu úsilia vlády na podporu MSP sú štatistické informácie tohto prehľadu doplnené príkladom osvedčených postupov v politike MSP, ktoré sú stanovené v oznámení Európskej komisie Najskôr myslieť v malom – Iniciatíva Small Business Act pre Európu.

Príklad dobrej praxe v politike slovenských MSP

Názov opatrenia: Zákon č. 185/2009 Z.z. o stimuloch pre výskum a vývoj

Zvýšenie inovačnej aktivity podnikateľského sektora je predpokladom pre fungovanie na trhoch s výrobkami a službami s vyššou pridanou hodnotou. Niektoré ciele zákona č. 185/2009 Z.z. o stimuloch pre výskum a vývoj majú zvýšiť výskumné a vývojové kapacity v podnikateľskom sektore, zlepšiť spoluprácu medzi podnikmi a štátnymi organizáciami pre výskum a vývoj.

Na základe tohto zákona, ktorý nadobudol účinnosť v auguste 2009, boli podnikom poskytnuté stimuly pre výskum a vývoj formou dotácií zo štátneho rozpočtu a úľav daní z príjmu pod podmienkou, že vytvoria nové pracovisko pre výskum a vývoj v podniku, alebo rozšírenie existujúceho pracoviska, ktoré bude fungovať 5 rokov po prijatí stimulu.

Príloha I: Vybrané ukazovatele SBA pre názov krajiny

Každá časť grafu uvedeného v časti 2 sa zhoduje s jedným z 10 princípov zákona o malých a stredných podnikoch. Každý princíp SBA obsahuje najnovšie dostupné štatistické ukazovatele, ktoré vysvetľujú hodnotu princípu. Graf je podobný tomu, ktorý bol vydaný v roku 2008, ale je doplnený o ďalšie ukazovatele a aktualizáciu najnovších údajov. Vynaložili sme úsilie na poskytnutie najaktuálnejších údajov, čo zvyčajne znamená údaje z roku 2008. Harmonizácia (porovnateľnosť medzi krajinami) bola hlavnou požiadavkou pre začlenenie ukazovateľov. Preto ukazovatele pochádzajú z rôznych medzinárodných zdrojov (pozri nižšie) a nie z národných štatistických úradov. Na to, aby sa princíp mohol uplatňovať ako SBA princíp, musí byť navyše dostupný v minimálnom množstve krajín alebo pokrývať minimálne percento MSP vo všetkých krajinách. Viac informácií o použitej metodológii je poskytnutých v metodologickej poznámke na internetovej stránke generálneho riaditeľstva pre podnikanie a priemysel. Uvádza sa tu aj podrobný opis všetkých premenných a ich zdrojov.

Ukazovateľ	Najnovšia absolútna hodnota pre príslušnú krajinu	Priemer EÚ z absolútnych hodnôt*	Referenčný rok pre hodnotu pre príslušnú krajinu	Zdroj
I. PODNIKANIE				
1.1 Osoby, ktoré sa chceli stať samostatne zárobkovo činnými	28,00	30,71	2007	Flash Eurobarometer 192
1.2 Miera účasti na vzdelávaní v oblasti podnikania	28,70	32,33	2007	Flash Eurobarometer 192
1.3 Podnikanie ako príležitosť	61,00	57,48	2007	Flash Eurobarometer 192
1.4 Miera podnikania: percento osôb, ktoré začali podnikat' a v podnikaní pokračujú, alebo osoby, ktoré v súčasnosti uskutočňujú kroky s cieľom začať podnikat'	24,00	23,72	2007	Flash Eurobarometer 192
1.5 Miera, do akej školské vzdelávanie prispelo k rozvoju vzťahu k podnikaniu (%)	49,90	52,77	2007	Flash Eurobarometer 192
1.9 Miera prežitia podnikov	neuvádza sa	70,94	2005	Eurostat: databáza demografie podnikov
1.10 Miera vzniku podnikov	neuvádza sa	10,37	2005	Eurostat: databáza demografie podnikov
1.11 Podiel rýchlo rastúcich podnikov (% z celku)	neuvádza sa	4,30	neuvádza sa	Eurostat
1.12 Miera vlastníctva podniku: súkromný sektor okrem poľnohospodárstva, lovu zveri, lesníctva a rybolovu	0,11	0,11	2007	EIM Business & Policy Research
1.13 Celkový index podnikateľskej činnosti	neuvádza sa	5,85	neuvádza sa	Global Entrepreneurship Monitor
1.16 Podiel možnosti podnikania ako východiska z núdze	neuvádza sa	6,24	neuvádza sa	Global Entrepreneurship Monitor
II. DRUHÁ ŠANCA				
2.1 Miera podpory s cieľom poskytnúť druhú šancu (% v prospech)	81,00	79,80	2007	2007 Flash Eurobarometer on Entrepreneurship
2.2 Náklady (% konkurznej podstaty) na skončenie podnikania	18,00	10,72	2009	Svetová banka: Doing Business
2.3 Počet rokov potrebných na skončenie podnikania	4,00	2,09	2009	Svetová banka: Doing Business

Ukazovateľ		Najnovšia absolútna hodnota pre príslušnú krajinu	Priemer EÚ z absolútnych hodnôt*	Referenčný rok pre hodnotu pre príslušnú krajinu	Zdroj
III. NAJSKÔR MYSLIEŤ V MALOM					
3.1	Podiel podpory medzi MSP v rámci súčasných nariadení	34,00	34,33	2007	Observatory of European SMEs (Stredisko pre monitorovanie európskych MSP)
3.2	Čas potrebný na vykonanie všetkých administratívnych povinností (% celkovej prevádzkovej doby MSP)	12,00	7,48	2007	Observatory of European SMEs (Stredisko pre monitorovanie európskych MSP)
3.3	Problémy s administratívnymi nariadeniami	52,40	32,68	2007	Observatory of European SMEs (Stredisko pre monitorovanie európskych MSP)
IV. PRUŽNE REAGUJÚCA SPRÁVA					
4.1	Počet dní potrebných na začatie podnikania	16,00	17,20	2009	Svetová banka: Doing Business
4.2	Náklady potrebné na začatie podnikania (% príjmu na obyvateľa)	3,30	5,21	2009	Svetová banka: Doing Business
4.6	Náklady (% hodnoty nehnuteľnosti) na registráciu nehnuteľnosti	0,10	4,54	2009	Svetová banka: Doing Business
4.7	Vynucovanie dodržiavania zmlúv – náklady (% nároku)	25,70	19,80	2009	Svetová banka: Doing Business
4.8	Dostupnosť elektronickej správy (E-government) (strana poskytovateľa) – online dostupnosť elektronickej správy	35,00	59,48	2007	Eurostat
4.10	Počet postupov pri zriaďovaní podniku	35,00	59,48	2007	Svetová banka: Doing Business
4.14	Počet postupov pri registrácii nehnuteľnosti	6,00	6,16	2009	Svetová banka: Doing Business
4.15	Počet dní potrebných na registráciu nehnuteľnosti	3,00	5,16	2009	Svetová banka: Doing Business
V. VEREJNÉ OBSTARÁVANIE A ŠTÁTNA POMOC					
5.1	Podiel MSP z hľadiska hodnoty zákaziek verejného obstarávania	neuvádza sa	neuvádza sa	2005	Správa EK
5.2	Podiel z celkovej štátnej pomoci určenej pre MSP	5,00	10,60	2007	Hodnotiacia tabuľka štátnej pomoci
VI. FINANČIE					
6.1	Rizikový kapitál – raná fáza vzhľadom na HDP	neuvádza sa	0,02	2005	ECVA
6.2	Rizikový kapitál – fáza rozvoja vzhľadom na HDP	neuvádza sa	0,08	2005	ECVA
6.3	Rozsah záruk pre MSP (vzhľadom na HDP)	0,07	0,24	2007	Index podnikových financií
6.4	Získanie úveru: index sily zákonných práv (0 – 10)	9,00	6,64	2009	Svetová banka: Doing Business
6.5	Získanie úveru: index hĺbky informácií o úvere (0 – 6)	4,00	4,52	2009	Svetová banka: Doing Business
6.6	Rozdiel medzi úrovňou úrokovej sadzby pri úveroch do 1 milióna EUR a úveroch 1 milión EUR a viac	1,55	1,00	2009	ECB MFI štatistika úrokových sadzieb
6.9	Priemerné omeškanie platieb (% podiel z priemerného počtu zmluvných dní)	10,00	16,41	2009	Intrum Justitia
6.10	Podiel úšľých platieb (% z celku)	3,00	2,50	2009	Intrum Justitia
6.11	Podiel MSP, ktoré majú ťažkosti s prístupom k finančným prostriedkom	26,90	21,06	2007	Observatory of European SMEs (Stredisko pre monitorovanie európskych MSP)

Ukazovateľ		Najnovšia absolútna hodnota pre príslušnú krajinu	Priemer EÚ z absolútnych hodnôt*	Referenčný rok pre hodnotu pre príslušnú krajinu	Zdroj
VII. JEDNOTNÝ TRH					
7.1	Priemerná doba omeškania transponovania smerníc v mesiacoch	6,50	9,86	2008	GR MARKT
7.2	Smernice o jednotnom trhu – % transponovaných alebo oznámených smerníc	99,60	98,96	2008	Hodnotiaca tabuľka vnútorného trhu
7.3	Počet smerníc, ktoré neboli transponované a čakajú na transponovanie minimálne 2 roky	0,00	2,28	2008	Hodnotiaca tabuľka vnútorného trhu
7.4	Podiel MSP uskutočňujúcich vývoz v rámci EÚ v porovnaní s celkovým počtom MSP (vzhľadom na počet podnikov)	0,09	0,03	2008	Eurostat external trade pilot
VIII. ZRUČNOSTI A INOVÁCIE					
8.1	Percentuálny podiel podnikov, ktoré uskutočnili nákup online za posledný kalendárny rok (MSP s 10 – 250 zamestnancami)	9,00	23,52	2008	Eurostat: veda a technológia
8.2	Percentuálny podiel podnikov, ktoré prijali objednávky online za posledný kalendárny rok (MSP s 10 – 250 zamestnancami)	5,00	12,81	2008	Eurostat: veda a technológia
8.3	MSP uskutočňujúce vnútropodnikové inovácie, ako percentuálny podiel z celkového počtu MSP (s 10 – 250 zamestnancami)	17,90	30,33	2006	EUROSTAT, CIS
8.4	Podniky, ktoré zaviedli organizačné prípadne marketingové inovácie, ako percentuálny podiel z celkového počtu MSP (s 10 – 250 zamestnancami)	neuvádza sa	27,28	Pred rokom 2005	EUROSTAT, CIS
8.5	Inovatívne MSP spolupracujúce s ostatnými, ako percentuálny podiel z celkového počtu MSP (s 10 – 250 zamestnancami)	7,20	11,62	2006	EUROSTAT, CIS
8.6	MSP vykonávajúce inovatívne činnosti (s 10 – 250 zamestnancami)	22,60	35,59	2006	EUROSTAT, CIS
8.7	Podiel MSP, ktoré majú nové výrobky alebo príjmy z nových výrobkov	65,00	63,77	2007	Observatory of European SMEs (Stredisko pre monitorovanie európskych MSP)
8.8	Podiel obratu MSP z nových alebo výrazne zlepšených výrobkov a služieb	13,00	12,30	2007	Observatory of European SMEs (Stredisko pre monitorovanie európskych MSP)
8.9	Podiel zamestnancov MSP, ktorí majú vysokoškolské vzdelanie	21,00	30,44	2007	Observatory of European SMEs (Stredisko pre monitorovanie európskych MSP)

Ukazovateľ	Najnovšia absolútna hodnota pre príslušnú krajinu	Priemer EÚ z absolútnych hodnôt*	Referenčný rok pre hodnotu pre príslušnú krajinu	Zdroj
------------	---	----------------------------------	--	-------

IX. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

9.1	Percentuálny podiel MSP, ktoré majú komplexné systémy pre energetickú účinnosť	3,00	4,26	2007	Observatory of European SMEs (Stredisko pre monitorovanie európskych MSP)
9.2	Percentuálny podiel MSP, ktoré uplatňujú jednoduché opatrenia na úsporu energie	15,00	28,44	2007	Observatory of European SMEs (Stredisko pre monitorovanie európskych MSP)

X. INTERNACIONALIZÁCIA

10.1	Podiel obratu z vývozu (% z celkového obratu)	4,30	4,30	2006	Observatory of European SMEs (Stredisko pre monitorovanie európskych MSP)
10.2	Podiel MSP, ktoré získavajú určité príjmy z pobočiek alebo zo spoločných podnikov v zahraničí (%)	4,60	4,76	2006	Observatory of European SMEs (Stredisko pre monitorovanie európskych MSP)
10.4	Počet dní potrebných na vývoz	25,00	11,25	2009	Svetová banka: Doing Business
10.5	Počet dní potrebných na dovoz	25,00	13,44	2009	Svetová banka: Doing Business
10.6	Podiel MSP, ktoré vyvážajú mimo krajín EÚ-27 do všetkých podnikov (vzhľadom na počet podnikov)	neuvádza sa	neuvádza sa	2005	Eurostat External Trade pilot
10.10	MSP uskutočnili v období rokov 2006 – 2008 vlastné dovozy	38,79	39,17	2008	GR ENTR Štúdia o internacionalizácii MSP
10.11	MSP uskutočnili v období rokov 2006 – 2008 priame vývozy	27,71	27,13	2008	GR ENTR Štúdia o internacionalizácii MSP
10.12	MSP investovali v období rokov 2006 – 2008 do zahraničia	0,95	3,68	2008	GR ENTR Štúdia o internacionalizácii MSP

Poznámka: Uvedený výber ukazovateľov tvorí vzorku údajov, ktoré sa použili na vytvorenie radarové grafu zobrazujúceho situáciu v príslušnej krajine. Väčšina uvedených ukazovateľov, nie však všetky, sa použila na výpočet priemerných hodnôt určitých častí, ktoré sú v tabuľke zvýraznené. Treba upozorniť, že v prípade niektorých ukazovateľov sa hodnoty neaktualizujú každoročne.